

СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ГОСТРИХ ТОНЗИЛІТІВ У ДІТЕЙ

І. Б. Єршова, Г.О Мочалова, М. Г. Монашова

Резюме. Досліджувалася ефективність застосування місцевої протизапальної терапії в комплексній терапії гострих тонзилітів у дітей.

Ключові слова: діти, тонзиліти, місцева протизапальна терапія

MODERN FEATURES OF THE DIAGNOSIS AND TREATMENT OF ACUTE TONSILLITIS IN CHILDREN

I. B. Yershova, A. A. Mochalova, M. G. Monashova

Summary. The investigation of efficiency of the local anti-inflammatory therapy in treatment of acute tonsillitis in children.

Key words: children, tonsillitis, a local anti-inflammatory therapy

УДК 616.36-002-022.7:578.891]-036.22

ПРОЯВИ ЕПІДЕМІЧНОГО ПРОЦЕСУ ГЕПАТИТУ А В БАГАТОРІЧНІЙ ТА РІЧНІЙ ДИНАМІЦІ

О.В. Зубленко, Т.В. Петрусевич, О.С. Ігнатенков

Резюме. Проведено аналіз багаторічної динаміки ГА в Україні зі складанням прогнозу захворюваності на наступний рік, річної динаміки зі встановленням довірчих меж («контрольних» рівнів) та підтвердження сезонності.

Ключові слова: гепатит А, багаторічна динаміка, річна динаміка

Гепатит А (ГА) – одне з найпоширеніших інфекційних захворювань групи кишкових інфекцій, зустрічається повсюдно. Щорічно в світі реєструють близько 1,4 млн випадків ГА. Для різних країн показник захворюваності має суттєві відмінності в залежності, насамперед, від санітарно – гігієнічних умов життя населення. Так, в країнах Африки, Південно-Східної Азії та Латинської Америки він становить 500–1000 на 100 тис. населення, а у високорозвинених країнах Західної Європи, США – менше 10 на 100 тис. населення. Щорічно в Україні реєструється близько 20 тисяч випадків ГА [1] Україна посідає одне з провідних місць за рівнем захворюваності на ГА в Європейському регіоні. Питома вага захворілих на ГА становить 20–30% всієї інфекційної захворюваності в Європі та в 40–60 разів вища, ніж в розвинутих країнах Європи та Північної Америки [2].

За літературними даними, для ГА характерною є осінньо-зимова сезонність, з максимальним підвищенням у жовтні-грудні. Така сезонність

притаманна для дитячого населення, тоді як серед дорослих вона не простежується і має більш рівномірний розподіл протягом року [3]. Коливання рівня річної захворюваності обумовлені дією групами причин постійно, періодично діючими та нерегулярними. При оцінці поширення ГА слід враховувати, що на один випадок захворювання з проявами жовтяниці, припадає 5 і більше випадків без жовтяниці, які зазвичай не виявляють і, відповідно, не реєструють [4].

Мета роботи. Складання прогнозу захворюваності на ГА та з'ясування причинно-наслідкових зв'язків епідемічного процесу в річній динаміці.

Матеріали та методи

Проведення цілеспрямованих профілактичних заходів та вивчення закономірностей перебігу епідемічного перебігу ГА неможливо без використання статистичних методів дослідження. Ці методи дозволяють своєчасно встановити початок підйому захворюваності з достатньою надійністю підтвердити чи спростувати припущення про провідні шляхи передачі, а також виявити основні закономірності, які притаманні епідемічному процесу.

При вивченні багаторічної динаміки використана трендова модель прогнозу на наступний рік. Для зображення довготривалої тенденції захворюваності на ГА була обрана експоненціальна лінія тренду з достовірністю апроксимації 83%, що найбільш точно, порівняно з іншими лініями тренду, відображає тенденцію захворюваності в певні періоди часу.

Найбільш обґрунтованим підходом до визначення сезонності інфекційного захворювання є метод, який ґрунтується на обчисленні довірчого інтервалу по відношенню до рівня цілорічної захворюваності. Була розрахована типова крива та визначені «контрольні» рівні захворюваності на ГА з оцінкою меж довірчого інтервалу середніх значень [5, 6]. «Контрольні» рівні щомісячної захворюваності визначали шляхом обчислення довірчих меж середніх значень захворюваності за кожний місяць за даними захворюваності, що реєструється за попередні періоди, в нашому дослідженні 14 років (1998–2011 рр.). Порівняння фактичних показників захворюваності з «контрольними» ріннями по верхній довірчій межі дозволяє робити висновки про наявність або відсутність ускладнень епідемічної ситуації; при порівнянні по нижній довірчій межі можлива оцінка профілактичних (протиепідемічних) заходів, якщо фактична захворюваність нижче цієї межі.

Для аналізу сезонності розраховувались середні багаторічні інтенсивні показники за кожний місяць та порівнювались з середнім багаторічним показником за 1998–2011 рр.

Результати дослідження та їх обговорення

Аналіз багаторічної динаміки захворюваності показав, що рівень захворюваності на ГА в Україні до 1995 р. включно був високим, перевищуючи 100 на 100 тис. населення, а в 1999 р. значно знизився до 40,55 на 100 тис. населення. У 2000 р. внаслідок циклічного підйому захворюваність на ГА знову підвищилася і в 2001 р. зафіксована на рівні 81,9 на 100 тис. населення. В 2012 р. в Україні захворюваність складала 3,07 на 100 тис. населення (рис. 1).

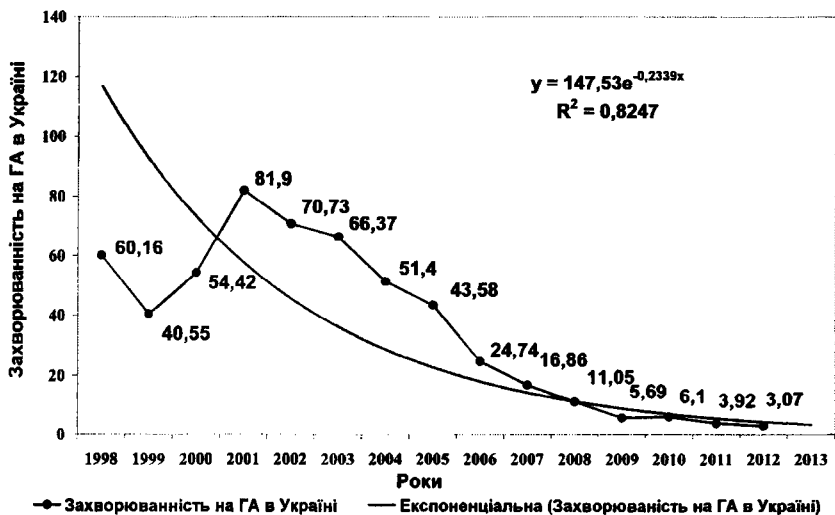

Рис. 1. Багаторічна динаміка захворюваності на ГА в Україні (1998–2012 рр.) та трендова модель прогнозу на 2013 р.

Враховуючи важливість проблеми прогнозування проявів епідемічного процесу для досягнення цілей та виконання завдань епідеміологічного нагляду за ГА, нами здійснено складання прогнозу захворюваності на 2013 р. При обранні лінії тренду була використана експоненціальна лінія тренду, оскільки ця лінія на 83% повторює захворюваність за обраний період (достовірність апроксимації $R^2 = 0,82$). За формулою цієї лінії тренду можна обчислити очікуваний рівень захворюваності у 2013 р., який може становити 3,38 на 100 тис. населення. Прогнозований показник захворюваності для 2013 р. є логічним продовженням багаторічної тенденції до зниження захворюваності на ГА. Такий прогноз може бути реальним за умов дотримання та проведення профілактичних та протиепідемічних заходів.

На тлі вираженої тенденції до зниження захворюваності на ГА в Україні, залишаються регіони з дуже високою захворюваністю, що обумовлено, перш за все, недоліками у забезпеченні населення доброякісною питною водою. При аналізі статистичних даних МОЗ України регіоном ризику є Закарпатська область, де показник захворюваності у 2012 р. склав 30,86 на 100 тис. населення, який перевищує всеукраїнський в 10 раз.

При порівнянні щомісячної захворюваності на ГА за 2011 р. з «контрольними» рівнями захворюваності нами встановлено відсутність ускладнення епідемічної ситуації на ГА (з вірогідністю 95%), оскільки щомісячні показники захворюваності за 2011 р. виявились нижче «контрольних» рівнів. На підставі того, що показник захворюваності на ГА за 2011 р. становить 3,92 на 100 тис. населення, за 2012 р. становить 3,07 на 100 тис. населення, а прогнозований показник захворюваності на ГА в 2013 р. незначно перевищує показник 2012 р. та становить 3,38 на 100 тис. населення, можна припустити, що річна захворюваність в наступному році не буде перевищувати розраховані «контрольні» рівні. Наведені дані свідчать про спорадичний характер захворюваності на ГА (рис. 2).

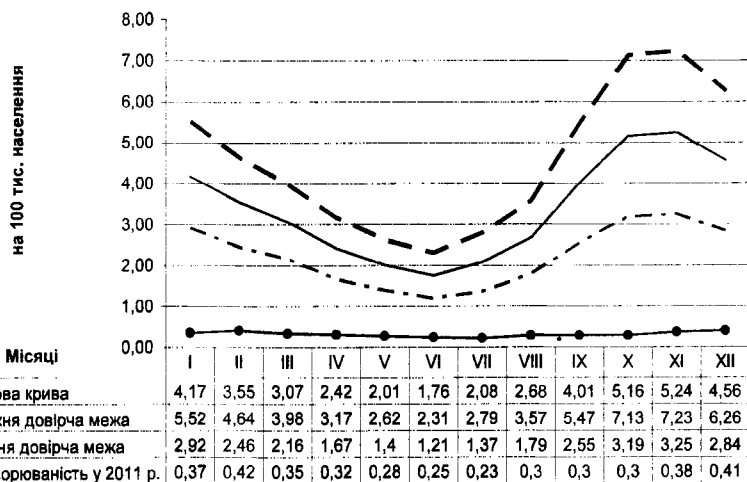

Рис. 2. «Контрольні» рівні та річна захворюваність (2011 р.) на ГА в Україні

Сезонність може бути результатом одночасної дії багатьох різноманітних причин: причини з тривалим терміном дії, вони діють постійно, протягом періоду, який аналізується; чинники, що мають тимчасову дію (випадкові чинники); сезонні чинники, що діють залежно від циклічної зміни пори року.

При вивченні сезонності за середніми багаторічними показниками за кожний місяць за період 1998–2011 рр. встановлено середній багаторічний показник (межа сезонної хвилі) на рівні 3,17 (рис. 3).

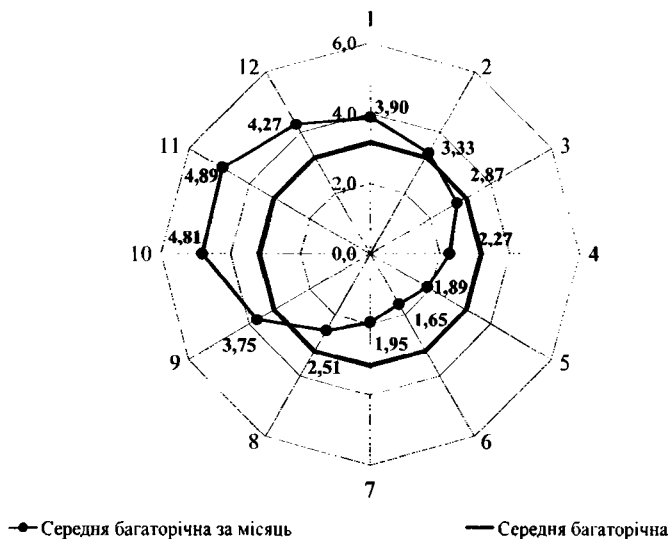

Рис. 3. Сезонність захворюваності на ГА в Україні за 1998–2011 рр. (на 100 тис. населення)

За результатами дослідження річної динаміки захворюваності на ГА за середніми місячними показниками протягом 14 років підтверджено наявність осінньо-зимової сезонності для сучасного епідемічного процесу цієї нозології. Найвищі показники спостерігаються у жовтні-грудні, що перевищують мінімальні показники за травень-липень у 2,5 раза.

Висновки

1. Прогнозований рівень захворюваності ГА в 2013 р. в Україні може становити 3,38 на 100 тис. населення при умові дотримання профілактичних та протиепідемічних заходів
2. При оцінці сезонних проявів захворюваності на ГА шляхом порівняння місячної захворюваності 2011 р. з «контрольними» рівнями за попередні періоди (1998–2011 рр.) відмічена стабільність епідемічного процесу, що свідчить про спорадичний характер захворюваності в 2012 та 2013 рр.
3. В річній динаміці епідемічного процесу ГА зберігається осінньо-зимова сезонність.

Література

1. Луговський О.Д. Профілактика загострень вірусного гепатиту А в умовах великого промислового регіону / О.Д. Луговський // Український медичний альманах. – 2008. – Том 11, № 4 – С. 93–95.
2. Малий В.П. Генотипічна характеристика гепатиту А / В.П. Малий, В.В. Бойко, О.В. Голобова // Інфекційні хвороби. – 2010. – № 2. – С. 129–132.
3. Порохницький В.Г. Вірусні гепатити / В.Г. Порохницький. – К., 2010. – 480 с.
4. Порохницький В.Г. Вірусні гепатити від А до SEN / В.Г. Порохницький. – К.: «Оранта», 2006. – 191 с.
5. Савилов Е.Д. Применение статистических методов в эпидемиологическом анализе / Е.Д. Савилов, Л.М. Мамонтова, В.А. Астафьев, С.Н. Жданов. – М. : МЕДпресс-информ, 2004. – 111 с.
6. Ашмарин Н.П. Быстрые методы статистической обработки и планирования экспериментов / Н.П. Ашмарин, Н.Н. Васильев, В.А. Амбросов. – Л. : Изд-во Ленинград. ун-та, 1975. – 78 с.

ПРОЯВЛЕНИЯ ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКОГО ПРОЦЕССА ГЕПАТИТА «А» В МНОГОЛЕТНЕЙ И ГОДИЧНОЙ ДИНАМИКЕ

О.В. Зубленко, Т.В. Петрусевич, О.С. Игнатенков

Резюме. Проанализирована многолетняя динамика ГА в Украине с составлением прогноза заболеваемости на следующий год, годовой динамики с определением доверительных границ («контрольных» уровней) и подтверждение сезонности.

Ключевые слова: гепатит А, многолетняя динамика, годовая динамика

MANIFESTATIONS OF HEPATITIS A EPIDEMIC PROCESS IN LONG-TERM AND ANNUAL DYNAMICS

O.V. Zublenko, T.V. Petrushevich, O.S. Ignatenkov

Summary. The analysis of long-term (multiannual) dynamics of VHA in Ukraine with the forecast of incidence for the following year, the annual dynamics of the definition of the limits («control» levels) and the confirmation of seasonality.

Key words: hepatitis A, long-term (multiannual) dynamics, the annual dynamics